Europos Sąjungos
oficialusis leidinys

LT
C serija

C/2024/2973

2024 4 24

Pranešimas apie tyrimo pagal tarptautinių viešųjų pirkimų priemonę dėl Kinijos Liaudies Respublikos priemonių ir praktikos medicinos reikmenų viešųjų pirkimų rinkoje inicijavimą

(C/2024/2973)

Europos Komisija (toliau – Komisija) nusprendė savo iniciatyva pradėti tyrimą pagal 2022 m. birželio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2022/1031 dėl trečiųjų šalių ekonominės veiklos vykdytojų, prekių ir paslaugų patekimo į Sąjungos viešųjų pirkimų ir koncesijų rinkas ir procedūrų, kuriomis remiamos derybos dėl Sąjungos ekonominės veiklos vykdytojų, prekių ir paslaugų patekimo į trečiųjų šalių viešųjų pirkimų ir koncesijų rinkas (Tarptautinių viešųjų pirkimų priemonė (TVPP)) ([1]) (toliau – TVPP reglamentas) 5 straipsnio 1 dalį dėl įtariamų Kinijos Liaudies Respublikos (KLR) priemonių ir praktikos, dėl kurių Sąjungos ekonominės veiklos vykdytojams, prekėms ir paslaugoms rimtai ir nuolat trikdomas patekimas į KLR medicinos reikmenų viešųjų pirkimų rinką (toliau – įtariamos priemonės ir praktika).

Orientacinis medicinos reikmenų, kuriems šios priemonės ir praktika daro poveikį, kategorijų sąrašas pateikiamas šio pranešimo priede.

1. KLR priemonių ir praktikos aprašymas

Įtariamas priemones ir praktiką, kurias KLR įgyvendina centriniu ir vietos lygmenimis ir taiko visiems medicinos reikmenų viešuosius pirkimus vykdantiems subjektams, įskaitant valstybės valdomas įmones, pvz., valstybines ligonines, sudaro šie elementai:

a) Perkant teikiama pirmenybė šalyje pagamintiems medicinos reikmenims ir paslaugoms, *inter alia*, šiomis priemonėmis:

— KLR viešųjų pirkimų įstatymo (VPĮ) 10 straipsniu, kuriuo įgyvendinama politika pirkti kiniškas prekes (angl. „Buy China“) ir nustatyta, kad „vyriausybės subjektai perka šalyje pagamintas prekes, paslaugas ir darbus, išskyrus: a) kai tos prekės, paslaugos ir darbai neprieinami Kinijos Liaudies Respublikos teritorijoje arba neprieinami pagrįstomis komercinėmis sąlygomis; b) kai perkamos prekės, paslaugos ir darbai yra skirti naudoti už Kinijos ribų ir c) kai kituose įstatymuose ir teisės aktuose nurodyta kitaip“. Vietos valdžios institucijų įgyvendinamose iniciatyvose pirkti vietines prekes (angl. „Buy local“) taip pat pirmenybė teikiama šalyje pagamintoms prekėms;

— strategijoje „Pagaminta Kinijoje 2025“ nustatytu reikalavimu, kad iki 2020 m. ligoninių perkamų šalyje pagamintų vidutinės ir aukštesnės klasės medicinos reikmenų dalis turėtų pasiekti 50 proc., o iki 2025 m. – 70 proc.;

— 2021 m. „Pranešime dėl importuotų gaminių viešųjų pirkimų tikrinimo ir gairių kriterijų“ Nr. 551 nustatytu reikalavimu, kad vietos valdžios institucijos, vykdydamos 315 gaminių (178 iš jų yra medicinos priemonės) viešuosius pirkimus, vis didesnę jų dalį įsigytų iš vietos gamintojų (dėl 137 iš jų nustatytas reikalavimas pirkti 100 proc. šalyje pagamintus gaminius);

— „Pranešime dėl medicinos ir sveikatos sistemos reformos išplėtimo“ ([2]) (paskelbta *Guo Ban Fa* [2015] Nr. 34) nustatytu reikalavimu, kad valstybinės ligoninės pirmenybę teiktų šalyje pagamintiems medicinos reikmenims, ir skatinama pirkti didelės vertės šalyje pagamintus medicinos reikmenis pagal centralizuotą viešųjų pirkimų metodą.

b) Importuotų prekių, įskaitant medicinos reikmenis, viešųjų pirkimų ribojimas, visų pirma taikant „Administracines importuotų prekių viešųjų pirkimų priemones“ ([3]), kuriomis nustatomos griežtesnės importuotų gaminių viešųjų pirkimų taisyklės, palyginti su šalyje gaminių produktų viešaisiais pirkimais, pvz., i) griežta paraiškų teikimo, vertinimo ir tvirtinimo procedūra, taikoma perkant importuotus gaminius, siekiant patikrinti, ar yra šalyje pagamintų gaminių ir ar jie turėtų būti perkami vietoj importuotų; ii) privaloma sąlyga dėl nacionalinių interesų ir socialinių viešųjų interesų apsaugos, kuri turi būti konkrečiai įtraukta į importuotų prekių viešųjų pirkimų sutartis, numatant galimybę nutraukti sutartį dėl šios priežasties, ir iii) aiškios nuostatos dėl kompensacijų naudojimo perkant importuotus gaminius, pvz., pirmenybės teikimas importuotų gaminių viešiesiems pirkimams iš tiekėjų, kurie perdavė

([1]) OL L 173, 2022 6 30, p. 9.
([2]) „Valstybės tarybos generalinio biuro pranešimas dėl 2014 m. darbo santraukos spausdinimo ir platinimo ir 2015 m. pagrindinių darbo užduočių dėl medicinos ir sveikatos sistemos reformos išplėtimo“, *Guo Ban Fa* [2015] Nr. 34.
([3]) Finansų ministerijos aplinkraštis dėl importuotų gaminių viešųjų pirkimų administravimo priemonių patvirtinimo, *Caiku* [2007] Nr. 119.

technologijas Kinijos įmonėms.

c) Medicinos reikmenų centralizuotų viešųjų pirkimų atveju taikomos sąlygos, dėl kurių pateikiami neįprastai mažos kainos pasiūlymai, su kuriais negali konkuruoti pelno siekiančios įmonės.

Komisija pasilieka teisę tirti kitas susijusias KLR priemones ar praktiką, dėl kurių Sąjungos ekonominės veiklos vykdytojams, prekėms ir paslaugoms rimtai ir nuolat trikdomas patekimas į KLR medicinos reikmenų viešųjų pirkimų rinką ir apie kurias ji sužino atlikdama tyrimą.

2. **Komisijos preliminarus KLR priemonių ir praktikos vertinimas**

Dėl pirmiau nurodytų importo ribojamųjų priemonių ir praktikos Sąjungos ekonominės veiklos vykdytojams, prekėms ir paslaugoms sistemingai sudaromos labai nepalankios sąlygos, nes jomis sistemingai teikiama pirmenybė pirkti šalyje pagamintus, o ne importuotus gaminius, arba Sąjungos ekonominės veiklos vykdytojų dalyvavimui viešuosiuose pirkimuose pritaikomos diskriminacinės procedūros. Dėl importo apribojimų ir praktikos, kuriais užkertamas kelias pirkti importuotus medicinos reikmenis, išskyrus atvejus, kai, *inter alia*, perkami reikmenys „yra neprieinami Kinijos Liaudies Respublikos teritorijoje“, Sąjungos medicinos reikmenų gamintojai iš esmės netenka visų verslo galimybių KLR viešųjų pirkimų rinkoje arba didelės jų dalies. Šį neigiamą poveikį dar labiau sustiprina perkančiosioms organizacijoms nustatyti tikslai dėl šalyje pagamintų gaminių pirkimo. Be to, net jei galimybė patekti į šią rinką suteikiama, dažnai taikomos sąlygos, dėl kurių Sąjungos gamintojai neturi sąžiningų galimybių dalyvauti, pvz., nustatoma pareiga suteikti prieigą prie savo technologijų. Galiausiai, pagal centralizuotą medicinos reikmenų viešųjų pirkimų sistemą yra taikoma tokia praktika, kad konkursų dalyviai pateikia neįprastai mažos kainos pasiūlymus, su kuriais negali konkuruoti pelno siekiančios įmonės ([4]). Be to, iš viešai prieinamų dokumentų matyti, kad centralizuoti viešieji pirkimai naudojami vidaus įmonėms remti ([5]). Ši praktika KLR medicinos reikmenų viešųjų pirkimų rinkoje lemia nesąžiningą konkurenciją, todėl užsienio tiekėjai *de facto* negali juose dalyvauti.

Pirmiau nurodytos priemonės ir praktika yra nustatytos visuotinai taikomuose įstatymuose, norminiuose ar administraciniuose aktuose arba reguliariai taikomos praktiškai, todėl jos turi pasikartojantį poveikį.

Todėl Komisijos preliminariu vertinimu dėl pirmiau nurodytų priemonių ir praktikos Sąjungos ekonominės veiklos vykdytojams, prekėms ir paslaugoms *de jure* ir *de facto* rimtai ir nuolat trikdomas patekimas į KLR medicinos reikmenų viešųjų pirkimų rinką.

3. **Procedūra**

Remdamasi pirmiau pateiktu preliminariu vertinimu, Komisija pradeda tyrimą pagal TVPP reglamento 5 straipsnio 1 dalį.

Atlikus tyrimą bus nuspręsta, ar įtariamos KLR priemonės ir praktika iš tiesų egzistuoja ir ar dėl jų rimtai ir nuolat trikdomas Sąjungos ekonominės veiklos vykdytojų, prekių ir paslaugų patekimas į KLR medicinos reikmenų viešųjų pirkimų rinką.

Pagal TVPP reglamento 5 straipsnio 2 dalį Kinijos vyriausybės prašoma pateikti savo nuomonę ir atitinkamą informaciją apie įtariamas priemones ir praktiką. Kinijos vyriausybė taip pat raginama pradėti konsultacijas su Komisija, kad įtariamos priemonės ir praktika būtų pašalintos arba būtų imamasi taisomųjų veiksmų.

([4]) Pavyzdžiui, vainikinių arterijų stentų ir dirbtinių kelio sąnarių centralizuotuose viešuosiuose pirkimuose kaina vidutiniškai sumažėjo atitinkamai 93 proc. ir 82 proc.

([5]) Raštas dėl sveikatos draudimo [2022] Nr. 136, Nacionalinės medicininio saugumo administracijos atsakyme, pateiktame 13-ojo nacionalinio liaudies kongreso penktoje sesijoje atsakant į rekomendaciją Nr. 8427 (http://www.nhsa.gov.cn/art/2022/9/1/art_110_8940.html) (žiūrėta 2024 m. kovo 18 d.), 2 punkte „Dėl didesnės paramos šalyje pagamintiems medicinos reikmenims“ aiškiai nurodoma, kad centralizuotais kiekiu pagrįstais viešaisiais pirkimais „konkurentams nugalėti iš esmės remiamos aukštos kokybės vidaus įmonės, kurių užtikrinama kokybė tokio pat lygio, o sąnaudos mažesnės“. Dokumento 3 punkte nustatytas tikslas „sudaryti sąlygas vystytis aukštos kokybės vidaus įmonėms“. Remiantis šiuo dokumentu, vainikinių arterijų stentų centralizuotuose viešuosiuose pirkimuose 6 iš 8 atrinktų bendrovių buvo vidaus finansuotos įmonės, o dirbtinių kelio sąnarių pirkimuose – 30 iš 44.

Valstybės narės ir suinteresuotosios šalys, apibrėžtos TVPP reglamento 2 straipsnio 1 dalies h punkte, raginamos dalyvauti tyrime ir per 30 kalendorinių dienų nuo šio pranešimo dienos pateikti atitinkamą informaciją apie KLR priemonių ir praktikos egzistavimą ir poveikį, taip pat apie Sąjungos interesą nustatyti TVPP priemones. Šiuo tikslu jos raginamos naudotis rekomendaciniu dokumentu dėl informacijos teikimo, paskelbtu portale „Access2Markets“ adresu:

https://trade.ec.europa.eu/access-to-markets/en/form-assets/IPI_interested_parties_guidance.pdf

4. **Rašytinės informacijos teikimo ir susirašinėjimo tvarka**

Visa rašytinė informacija, įskaitant prašomą šiame pranešime, ir KLR, valstybių narių ir suinteresuotųjų šalių susirašinėjimas, kurį prašoma laikyti konfidencialiu, ženklinami grifu „Neskelbtina“ ([6]). Šiam tyrimui informaciją teikiančios šalys raginamos pateikti nekonfidencialią santrauką, kurią Komisija galėtų naudoti atlikdama tyrimą.

TVPP tyrimams atlikti Komisijai pateikiama informacija neturi būti saugoma autorių teisių. Prieš pateikdamos Komisijai informaciją ir (arba) duomenis, kurių autorių teisės priklauso trečiajai šaliai, suinteresuotosios šalys turi paprašyti autorių teisių subjekto specialaus leidimo, kuriuo Komisijai būtų aiškiai leidžiama naudoti informaciją ir duomenis atliekant TVPP tyrimą.

Visa informacija ir prašymai turėtų būti siunčiami e. pašto adresu (TRADE-EU-INTERNATIONAL-PROCUREMENT-INSTRUMENT@ec.europa.eu).

Komisijos adresas susirašinėjimui:
*European Commissi*on
Directorate-General for Trade
Directorate E/Unit E4
Office: *CHAR 05/052*
1049 Bruxelles/Brussel
BELGIQUE/BELGIË

5. **Tyrimo tvarkaraštis**

Pagal TVPP reglamento 5 straipsnio 3 dalį tyrimas baigiamas per devynis mėnesius nuo šio pranešimo paskelbimo dienos. Pagrįstais atvejais Komisija gali pratęsti šį laikotarpį penkiais mėnesiais, paskelbdama pranešimą *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Pagal TVPP reglamento 5 straipsnio 2 dalį Komisija reguliariai informuoja valstybes nares apie tyrimo pažangą ir konsultacijas Reglamento (ES) 2015/1843 ([7]) 7 straipsniu įsteigtame Prekybos kliūčių komitete.

Pagal TVPP reglamento 5 straipsnio 4 dalį, baigusi tyrimą ir konsultacijas, Komisija viešai paskelbia ataskaitą, kurioje pateikiamos pagrindinės tyrimo išvados ir siūloma veiksmų eiga. Komisija tą ataskaitą pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai.

6. **Šiame pranešime nustatytų terminų pratęsimas**

Prašyti pratęsti šiame pranešime nurodytus terminus reikėtų tik išimtinėmis aplinkybėmis ir jie bus pratęsti, tik jei bus tinkamai pagrįsti nurodžius tinkamą priežastį.

([6]) *Neskelbtinas* dokumentas saugomas pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1049/2001 (OL L 145, 2001 5 31, p. 43) 4 straipsnį.

([7]) 2015 m. spalio 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2015/1843, kuriuo nustatomos Sąjungos procedūros bendros prekybos politikos srityje siekiant užtikrinti tarptautinėmis prekybos taisyklėmis, ypač sudarytomis globojant Pasaulio prekybos organizacijai (PPO), suteiktų Sąjungos teisių įgyvendinimą (OL L 272, 2015 10 16, p. 1).

7. **Asmens duomenų tvarkymas**

Visi per šį tyrimą surinkti asmens duomenys bus naudojami laikantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2018/1725 ([8]).

([8]) 2018 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1725 dėl fizinių asmenų apsaugos Sąjungos institucijoms, organams, tarnyboms ir agentūroms tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo, kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 45/2001 ir Sprendimas Nr. 1247/2002/EB (OL L 295, 2018 11 21, p. 39).

PRIEDAS

Produkto kategorija	SS kodas ([1])
Medicinos, chirurgijos, stomatologijos arba veterinarijos aparatai ir instrumentai	901811, 901812, 901813, 901814, 901819, 901820, 901831, 901832, 901839, 901841, 901849, 901850 ir 901890
Mechanoterapijos prietaisai; masažo aparatai; psichologinio tinkamumo testų aparatai; ozono terapijos, deguonies terapijos, aerozolinės terapijos, dirbtinio kvėpavimo arba kiti kvėpavimo aparatai, naudojami terapijoje	901910 ir 901920
Ortopedijos įtaisai, įskaitant ramentus, chirurginius diržus ir vyturus; įtvarai ir kiti įtaisai, naudojami lūžiams gydyti; dirbtinės kūno dalys; klausos aparatai ir kiti įtaisai, dedami ant kūno, nešiojami arba implantuojami į kūną, skirti fiziniam trūkumui arba negaliai kompensuoti	902110, 902121, 902129, 902131, 902139, 902140, 902150 ir 902190
Aparatai, kurių veikimas pagrįstas rentgeno, alfa, beta gama arba kitos jonizuojančiosios spinduliuotės naudojimu, skirti arba neskirti naudoti medicinoje, chirurgijoje, stomatologijoje arba veterinarijoje, įskaitant radiografijos arba radioterapijos aparatus, rentgeno vamzdelius ir kitus rentgeno spinduliuotės generatorius, valdymo pultus, ekranus, tyrimų arba gydymo procedūrų stalus, krėslus ir panašią įrangą	902212, 902213, 902214, 902219, 902221, 902229, 902230 ir 902290
Baldai, skirti naudoti medicinoje, chirurgijoje, stomatologijoje arba veterinarijoje	940210 ir 940290
Medicininiai, chirurginiai arba laboratoriniai sterilizatoriai	841920
Vežimėliai neįgaliesiems su varikliais arba be jų, su kitomis mechaninėmis pavaromis arba be jų	871310 ir 871390
Vata, marlė, bandažai ir panašūs dirbiniai (pavyzdžiui, tvarsliava, pleistrai, kompresai), įmirkyti arba padengti farmacinėmis medžiagomis arba suformuoti arba supakuoti į mažmeninei prekybai skirtas pakuotes, kad būtų naudojami medicinos, chirurgijos, stomatologijos arba veterinarijos tikslams	300510 ir 300590
Įvairūs medicininiai reikmenys ir medžiagos	300630, 300640, 300650, 300691, 370110, 370210 ir 401512

([1]) 2022 m. SS nomenklatūros redakcija.